

AKKREDITERINGS- RAPPORT

**Betinget vedtak om akkreditering av
fagskoleutdanningen Adventure Guide**
TRØNDELAG HØYERE YRKESFAGSKOLE

2023

NOKUT – Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen – er et statlig forvaltningsorgan under Kunnskapsdepartementet.

NOKUT har eget styre og er faglig uavhengig i oppgavene som er definert i universitets- og høyskoleloven. I tillegg utfører vi forvaltningsoppgaver som er delegert fra Kunnskapsdepartementet.

Formålet med NOKUTs virksomhet er å føre tilsyn med kvaliteten i høyere utdanning og høyere yrkesfaglig utdanning og å stimulere til kvalitetsutvikling som sikrer et høyt internasjonalt nivå i utdanningstilbudene ved institusjonene.

NOKUT skal bidra til at samfunnet har tillit til kvaliteten i norsk høyere utdanning og høyere yrkesfaglig utdanning. Gjennom arbeidet vårt skal NOKUT søke å bistå institusjonene i deres kvalitetsarbeid.

NOKUT bruker sakkyndige i akkrediteringer, tilsyn, evalueringer og prosjekter.

Du kan lese mer om arbeidet vårt på nokut.no

NOKUT er sertifisert
som miljøfyrtårn

Institusjon	TRØNDELAG HØYERE YRKESFAGSKOLE
Sakkyndige	Randi Frellumstad, Ingrid Marie Aarre, Sissel Isachsen, Kristine Langaas og Vegard Vereide
Dato for vedtak	21.11.2023
NOKUTs saksnummer	22/09193

Hva søknaden gjelder

TRØNDELAG HØYERE YRKESFAGSKOLE (organisasjonsnummer 923247742) søkte NOKUT 14.09.2022 om akkreditering av *Adventure Guide* som fagskoleutdanning.

Utdanningen er på 60 studiepoeng.

Søknaden gjelder for utdanningssted Oppdal.

Innhold

1 Vedtak	5
1.1 Dere kan klage på vedtaket	5
2 Gjennomgang av kravene for fagskoleutdanning	8
2.1 Utdanningens navn.....	8
2.2 Utdanningens faginnhold og struktur.....	9
2.3 Samarbeid med aktører i yrkesfeltet.....	10
2.4 Overordnet læringsutbyttebeskrivelse.....	11
2.5 Avtaler, omfang og nivå.....	14
2.6 Opptakskrav.....	14
2.7 Politiattest	17
2.8 Skikkethetsvurdering	18
2.9 Fagmiljø	19
2.9.1 Fagmiljø – kravene dere selv har fastsatt	19
2.9.2 Fagmiljø – de som er ansatt eller planlagt ansatt.....	21
2.10 Sensorer og praksisveiledere.....	23
2.10.1 Praksisveiledernes kompetanse	23
2.10.2 Sensorenes kompetanse.....	24

TRØNDELAG HØYERE YRKESFAGSKOLE

Saksbehandler: Thomas Davidsen

Vår ref: 22/09193

Vår dato: 11.09.2024

Deres ref:

Deres dato:

Svarbrev for betinget vedtak om akkreditering av fagskoleutdanningen Adventure Guide ved Trøndelag høyere yrkesfagskole

Vi viser til vedtak om betinget akkreditering av 21. november 2023, og til deres oversendelse av dokumentasjon på betingelsene av 6. august 2024. Vedtaket gjelder utdanningen Adventure Guide, 60 studiepoeng, stedbasert, ved Trøndelag høyere yrkesfagskole. I vedtaket fikk dere akkreditert utdanningen med betingelser knyttet til tre krav, alle med dokumentasjonsplikt. Betingelsene er som følger:

1. Fagskoletilsynsforskriften § 2-1 andre avsnitt
Dere må sørge for at det overordnede læringsutbyttet viser hvilke aktiviteter studentene får sertifisering i, ettersom dere opplyser om at det skal gjennomføres to sertifiseringer i utdanningen.
2. Fagskoletilsynsforskriften § 7 første avsnitt, fjerde avsnitt første setning og femte avsnitt første setning
Dere må fjerne det spesielle opptakskravet. Dersom dere ønsker å teste at studentene har ferdighetene dere mener er relevante for utdanningen, må dere utforme et spesielt opptakskrav som er i tråd med regelverket.
3. Fagskoletilsynsforskriften § 2-3 tredje avsnitt
 - Dere må angi konkret hvilke fagområder som er relevante for utdanningen til den faglig ansvarlige, og helst gi eksempler på relevante utdanninger innenfor disse fagområdene.
 - Dere må spesifisere fagfeltet eller gi eksempler på relevante utdanninger for fagmiljøet.
 - Dere må klargjøre hva som utgjør oppdatert yrkeserfaring for faglig ansvarlig eller en annen i fagmiljøet, herunder hvor ny yrkeserfaringen må være for at den skal være oppdatert. Dere må videre beskrive hva som utgjør relevant yrkespraksis for utdanningen.

NOKUT bekrefter at betingelsene er oppfylt

NOKUT vurderer at ovennevnte betingelser er oppfylt og i tråd med fagskoletilsynsforskriften.

Under finner dere NOKUTs vurdering av betingelsene dere ble bedt om å dokumentere.

Betingelse 1

I søknaden oppga dere at utdanningen skal lede til to sertifiseringer. Det fremgår av vedtaket at dette måtte tydeliggjøres i de overordnede læringsutbyttebeskrivelsene. I oversendelsen fremkommer det at dere har endret på to av læringsutbyttebeskrivelsene. Læringsutbyttebeskrivelsen «har kunnskap om begreper, prosesser og verktøy som anvendes innenfor naturbaserte opplevelsesaktiviteter om hvordan ferdes trygt og sikkert i naturen alle årstider» er endret til «har kunnskap om begreper, prosesser og verktøy som anvendes innenfor de naturbaserte opplevelsesaktivitetene havkajakk, skiinstruksjon, stisykling og rafting».

Læringsutbyttebeskrivelsen «kan anvende relevante faglige verktøy, materialer, teknikker og uttrykksformer innen ulike sommer- og vinteraktiviteter» er endret til «kan anvende relevante faglige verktøy, materialer, teknikker og uttrykksformer for å kunne ta to sertifiseringer; én sommeraktivitet og én vinteraktivitet som tilbys gjennom studiet».

Dere har tydeliggjort at studentene skal gjennomføre to sertifiseringer, én sommeraktivitet og én vinteraktivitet, og det fremgår hvilke aktiviteter studentene kan velge mellom. Vi vurderer at betingelsen med dette er oppfylt.

Betingelse 2

I søknaden hadde dere oppgitt følgende som et spesielt opptakskrav:

"Søkeren må:

1. være i almen god fysisk form og være i stand til å bære egen sekk og utrustning på turer sommer og vinter
2. kunne kjøre ski i bratt bakke
3. kunne sykle i terreng
4. være svømmedyktig
5. være forberedt på at en vesentlig del av undervisningen foregår ute, i til dels krevende kyst- og fjellklima."

Det fremgår av vedtaket at fagskoleforskriften § 7 første avsnitt, fjerde avsnitt første setning og femte avsnitt første setning ikke åpner for denne type spesielle opptakskrav, og NOKUT stilte derfor som betingelse at dere måtte fjerne det spesielle opptakskravet. I oversendelsen fremgår det at dere har fjernet det spesielle opptakskravet. Det fremgår videre at dere i stedet har listet opp disse forkunnskapene som anbefalte forkunnskaper for utdanningen. Dette er i tråd med vår anbefaling i vedtaket.

Betingelse 3

Betingelse 3 kan deles inn i tre del-betingelser. Dere måtte spesifisere kravene i kravspesifikasjonen til disse tre punktene:

- faglig ansvarlig - relevant utdanning
- fagmiljøet - relevant utdanning

- oppdatert og relevant yrkeserfaring for enten faglig ansvarlig eller andre i fagmiljøet

Faglig ansvarlig - relevant utdanning

Det fremgår av vedtaket at dere måtte angi konkret hvilke fagområder som er relevante for utdanningen til den faglig ansvarlige, og helst gi eksempler på relevante utdanninger innenfor disse fagområdene.

I kravspesifikasjonen som er vedlagt oversendelsen har dere fastsatt følgende krav til faglig ansvarlig sin kompetanse:

- Formell utdanning innen reiselivs- og opplevelsesnæring må være minst på samme nivå som det undervises i. Utdanning fra Forsvaret og/eller Idrettshøgskole kan også være relevant. Relevant og oppdatert yrkeserfaring. Krav til erfaring innen koordinering av studier ved høyere utdanning.

Vi vurderer at betingelsen med dette er oppfylt.

Fagmiljøet - relevant utdanning

Det fremgår av vedtaket at dere måtte «spesifisere fagfeltet eller gi eksempler på relevante utdanninger for fagmiljøet i kravspesifikasjonen». I vedlagt kravspesifikasjon har dere angitt eksempler på relevant utdanningsbakgrunn for hvert enkelt emne utdanningen består av.

I kravene til faglæreres kompetanse henviser dere til kompetansekravene til faglig ansvarlig, som dere har spesifisert. Vi viser til vurderingen over, under «Faglig ansvarlig – relevant utdanning».

Vi vurderer at betingelsen med dette er oppfylt.

Oppdatert og relevant yrkeserfaring for enten faglig ansvarlig eller andre i fagmiljøet

Det fremgår av vedtaket at dere måtte spesifisere hvor ny yrkeserfaringen må være, for å regnes som "oppdatert". Dere måtte også beskrive hva som regnes som "relevant" yrkespraksis. I den nye kravspesifikasjonen har dere, under krav til det enkelte emne utdanningen består av, satt krav til minst fem års praksis innen enten opplevelsesbransjen, eller opplevelses-/reiselivsbransjen. For tre av de fire emnene må praksisen være i løpet av de fem siste årene. Dere har også oppgitt eksempler på hva slags praksis som kan være relevant for faglig ansvarlig. Vi vurderer at betingelsen med dette er oppfylt.

Vi informerer med dette også relevante aktører om at betingelsene er oppfylt, se kopimottakerne.

Statistisk sentralbyrå (SSB) sender NUS-kode

SSB sender NUS-kode for utdanningen til postmottak.fagskolen@osloskolen.no med postmottak@nokut.no i kopi.

Med hilsen

Nina Dahle Blindheim

fungerende akkrediteringsansvarlig

Dokumentet er elektronisk signert.

Kopi til:

- Statens lånekasse for utdanning
- Statistisk sentralbyrå Seksjon for utdanningsstatistikk
- DBH fagskolestatistikk
- Det kongelige kunnskapsdepartement
- TRØNDELAG HØYERE YRKESFAGSKOLE v/ Elin Kolden
- Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse

1 Vedtak

De faglige kravene for akkreditering av *Adventure Guide*, 60 studiepoeng, stedbasert, ved TRØNDELAG HØYERE YRKESFAGSKOLE, er delvis oppfylt. NOKUT akkrediterer derfor utdanningen med vilkår om at dere retter opp i manglene som er påpekt i rapporten.

NOKUT akkrediterer alle fagskoleutdanninger, med unntak av fagskoleutdanninger innen akkrediterte fagområder, jf. lov om høyere yrkesfaglig utdanning (fagskoleloven) § 5 og forskrift om høyere yrkesfaglig utdanning (fagskoleforskriften) §§ 47 og 48.

Vedtaket gjelder utdanningen som er beskrevet i søknaden NOKUT mottok 14.09.2022.

Vedtaket gjelder for utdanningssted Oppdal.

Dere må sende dokumentasjon til NOKUT på at dere har oppfylt følgende krav:

- Fagskoletilsynsforskriften § 2-1 andre avsnitt
Dere må sørge for at det overordnede læringsutbyttet viser hvilke aktiviteter studentene får sertifisering i, ettersom dere opplyser om at det skal gjennomføres to sertifiseringer i utdanningen.
- Fagskoleforskriften § 7 første avsnitt, fjerde avsnitt første setning og femte avsnitt første setning
Dere må fjerne det spesielle opptakskravet. Dersom dere ønsker å teste at studentene har ferdighetene dere mener er relevante for utdanningen, må dere utforme et spesielt opptakskrav som er i tråd med regelverket.
- Fagskoletilsynsforskriften § 2-3 tredje avsnitt
 - Dere må angi konkret hvilke fagområder som er relevante for utdanningen til den faglig ansvarlige, og helst gi eksempler på relevante utdanninger innenfor disse fagområdene.
 - Dere må spesifisere fagfeltet eller gi eksempler på relevante utdanninger for fagmiljøet.
 - Dere må klargjøre hva som utgjør oppdatert yrkeserfaring for faglig ansvarlig eller en annen i fagmiljøet, herunder hvor ny yrkeserfaringen må være for at den skal være oppdatert. Dere må videre beskrive hva som utgjør relevant yrkespraksis for utdanningen.

Utdanningen kan ikke starte opp før dere har sendt den nødvendige dokumentasjonen og deretter har mottatt tilbakemelding fra NOKUT på at vilkårene er oppfylt. Fristen for å sende dokumentasjonen er senest tre år etter vedtaksdatoen.

1.1 Dere kan klage på vedtaket

Dere kan klage på dette enkeltvedtaket til oss. Klagefristen er tre uker etter at dere har mottatt vedtaket. Klagen skal nevne vedtaket dere klager på, og de endringene dere ønsker i vedtaket. Dere bør også begrunne klagen.

Dere kan ikke klage på vurderinger vi har gjort av det faglige innholdet i utdanningstilbudet. Det dere kan klage på er

- saksbehandlingsfeil, altså at NOKUT ikke har gjennomført saksbehandlingsprosessen på lovlig måte
- rettsanvendelsesfeil, altså at NOKUT har brukt feil del av regelverket, eller brukt regelverket feil
- feil faktum, altså at NOKUT har lagt til grunn feil faktagrunnlag for vår vurdering
- maktmisbruk
- urettmessig forskjellsbehandling

Dersom vi opprettholder vedtaket på tross av klagen, videresender vi klagen til klagenemnda for vedtak fattet av NOKUT. Klagenemnda fatter endelig vedtak. Dere har rett til innsyn i dokumentene i saken.

Reglene om klage framgår av forvaltningsloven:

- Klagerett på enkeltvedtak - § 28
- Klagefrist - § 29
- Innholdet i klagen og hvem det skal rettes til - § 32
- Klageinstans - §§ 32 og 33
- Klageinstansens vedtak er endelig - § 28
- Retten til innsyn i dokumentene i saken - § 18

Forholdet mellom NOKUTs vedtak og forvaltningsloven, og at dere ikke kan klage på faglige vurderinger, går fram av fagskoleforskriften § 55.

Se også informasjon om NOKUTs klagenemnd i studiekvalitetsforskriften kapittel 7.

Dere må starte opp utdanningen innen tre år

Akkrediteringen er gyldig fra vedtaksdatoen. Dere må starte opp utdanningen innen tre år fra vedtaksdatoen. Dersom dere ikke har startet opp utdanningen innen tre år, vil akkrediteringen falle bort, jf. fagskoleforskriften § 52.

Dere må melde fra om noen type endringer i den akkrediterte utdanningen

Fagskoletilsynsforskriften § 5-1 lister opp endringer som er meldepliktige. Dersom dere vil gjøre meldepliktige endringer i den akkrediterte utdanningen, må dere melde fra til NOKUT før dere gjennomfører endringen. NOKUT vurderer om endringene gjør det nødvendig å søke om ny akkreditering.

Dere kan velge om dere vil tilby utdanningen på heltid eller deltid

Dersom utdanningen er akkreditert som heltidsutdanning, kan dere også tilby den som deltidsutdanning uten å melde fra til NOKUT. På samme måte kan dere tilby en akkreditert deltidsutdanning som heltidsutdanning. Begge disse endringene forutsetter at dere følger samme utdanningsform, og at utdanningen ellers er i samsvar med akkrediteringen og kravene til fagskoleutdanning.

Dere må rapportere til Statistisk sentralbyrå og DBH Fagskolestatistikk

Statistisk sentralbyrå (SSB) vil tildele denne utdanningen en NUS-kode. Dere skal bruke koden når dere rapporterer om utdanningen til SSB og til DBH Fagskolestatistikk.

2 Gjennomgang av kravene for fagskoleutdanning

I gjennomgangen av kravene fører vi først opp kravet som dokumentasjonen er vurdert opp mot under hver overskrift, og deretter NOKUTs vurdering.

2.1 Utdanningens navn

Krav fra regelverket

Fra Fagskoletilsynsforskriften § 2-1 tredje avsnitt bokstav a

"Utdanningen skal ha et dekkende navn."

Kravet er at utdanningen skal ha et "dekkende navn". Ordlyden i "dekkende navn" tilsier at navnet skal signalisere hvilken kompetanse studentene har etter å ha gjennomført utdanningen, og at navnet ikke kan være så overordnet at det ikke er tydelig hva som ligger i utdanningen. Utdanningens navn må gi mening for potensielle studenter, arbeidsgivere og samfunnet ellers. Navnet skal imidlertid ikke i seg selv si noe om utdanningens nivå eller lengde, og skal dermed ikke inneholde ordet "fagskoleutdanning" eller henvise til antall studiepoeng utdanningen er på. Kravet til utdanningens navn må ses i sammenheng med og speile utdanningens læringsutbytte. Utdanningens navn må være så presist at det ikke forveksles med andre utdanninger som har et annet nivå eller læringsutbytte. Det betyr at navnet må skille seg fra navn på eksisterende utdanninger som ligger på et annet nivå i NKR, og navn på andre fagskoleutdanninger som er vesentlig lengre eller kortere.

Konklusjon

NOKUTs konklusjon er:

- Kravet er oppfylt.

Gjengivelse fra dokumentasjonen

Utdanningens navn er ifølge søknaden «Adventure Guide».

Vurdering

Vi vurderer at navnet reflekterer det vesentlige innholdet i læringsutbyttebeskrivelsene og emnene i utdanningen. Vi vurderer derfor at navnet er dekkende for utdanningen.

Anbefaling

Vi anbefaler at dere vurderer om dere kan ha et norsk navn på utdanningen, for eksempel "Naturguide", "Opplevelsesguide" eller lignende. Dersom dere ønsker å endre navnet på

utdanningen, må dere sende en endringsmelding til NOKUT, jf. fagskoletilsynsforskriften § 5-1 første avsnitt bokstav d.

2.2 Utdanningens faginnhold og struktur

Krav fra regelverket

Fra Fagskoletilsynsforskriften § 2-1 tredje avsnitt bokstav b

"Utdanningen skal ha et faginnhold og en struktur som er egnet til at studentene kan oppnå læringsutbyttet."

Utdanningen skal ha et faginnhold og en struktur som er "egnet" til at studentene kan oppnå læringsutbyttet. En alminnelig språklig forståelse av "egnet" tilsier at utdanningen skal ha et innhold og må være organisert på en måte som gjør det mulig for studentene å oppnå utdanningens læringsutbytte. De fleste utdanninger er delt opp i emner. Emnene skal til sammen bidra til at det overordnede læringsutbyttet oppnås. Hvert emnes innhold og omfang, og sammenhengen mellom emnene, må være fastsatt i studieplanen. For at kravet skal være oppfylt må faginnholdet verken være for snevert eller omfattende til at studentene kan oppnå læringsutbyttet. Videre kreves det at rekkefølgen og sammenhengen mellom emner og temaer er logisk, og støtter opp under den læringsprosessen studentene skal gjennomgå.

Konklusjon

NOKUTs konklusjon er:

- Kravet er oppfylt.

Gjengivelse fra dokumentasjonen

Utdanningen er ifølge søknaden delt opp i følgende emner:

- Emne 1: Naturmiljø og aktivitet (20 stp.)
- Emne 2: Miljø og sikkerhet (20 stp.)
- Emne 3: Guiderollen (10 stp.)
- Emne 4: Praksis i bedrift (10 stp.)

Vi gjengir ikke hvilke temaer som hører til under de ulike emnene her, men viser til temaene som framgår av søknadens vedlegg om utdanningens innhold og struktur.

Vurdering

Vi vurderer at innholdet og strukturen er egnet til at studentene kan oppnå læringsutbyttet.

2.3 Samarbeid med aktører i yrkesfeltet

Krav fra regelverket

Fra Fagskoletilsynsforskriften § 2-1 første avsnitt

"Fagskolen skal samarbeide med aktører i arbeidslivet for å sikre at utdanningens læringsutbytte er relevant for ett eller flere yrkesfelt."

Ordlyden i kravet viser til at utdanningen skal være yrkesrettet, og stiller krav til formålet med samarbeidet mellom fagskolen og aktører i arbeidslivet. Kravet må tolkes i lys av fagskoleloven § 4 første avsnitt andre setning, som sier at fagskoleutdanning skal gi kompetanse som kan tas i bruk for å løse oppgaver i arbeidslivet uten ytterligere opplæringstiltak. Også i forarbeidene til fagskoleloven er det gitt uttrykk for at fagskoleutdanninger skal svare til behov i arbeidsmarkedet. Fagskoleutdanning skal dermed være en avsluttet og selvstendig utdanning med opplæring i spesifikke ferdigheter, som skal kunne tas i bruk for å løse konkrete oppgaver i arbeidslivet uten ytterligere opplæringstiltak. Samarbeidspartnerne må være relevante for å kunne sikre at utdanningen kan tas i bruk i arbeidslivet. Fagskolen må i søknaden vise at de har planer om regelmessig og systematisk samarbeid med arbeidslivet. Det sentrale er at samarbeidet bidrar til at utdanningen er relevant for minst ett yrkesfelt. Det er ikke tilstrekkelig at enkeltpersoner i fagmiljøet har uformell kontakt med representanter for yrkesfeltet. Samarbeidet med arbeidslivet bør handle om utvikling, gjennomføring og evaluering av utdanningen.

Konklusjon

NOKUTs konklusjon er:

- Kravet er oppfylt.

Gjengivelse fra dokumentasjonen

I søknaden viser dere at dere samarbeider med disse aktørene i arbeidslivet:

- Opplevelsesnæringen i Midt-Norge
- Trøndelag Reiseliv
- Nasjonalparken Næringshage (Oppdal)
- Blått Kompetansesenter (Hitra og Frøya)
- Opplev Oppdal AAS
- Goatnbike AS
- Turkompaniet AS
- Smøla Kajakk AS

Det går fram at dere har samarbeidet om utviklingen av utdanningen og at dere har planer om framtidig samarbeid om utdanningen (møter minst én gang i året om avdekking av kompetansebehov, utvikling av læringsutbyttebeskrivelser, utvikling av studieplan, evaluering og revidering av studieplan, gjesteforelesere og praksisperioder).

Vurdering

Dere beskriver at dere har samarbeidet med aktører fra yrkesfeltet i utviklingen av denne utdanningen. Vi vurderer at de navngitte virksomhetene sikrer tilfredsstillende bredde for utdanningen, og at de vil kunne bidra til å sikre at læringsutbyttet er relevant for yrkesfeltet. Samlet viser dette at kravet er oppfylt.

2.4 Overordnet læringsutbyttebeskrivelse

Krav fra regelverket

Fra Fagskoleloven § 5 andre avsnitt tredje setning

"Akkreditert fagskoleutdanning skal være i samsvar med Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk."

Fra Fagskoletilsynsforskriften § 2-1 andre avsnitt

"Utdanningens læringsutbytte skal være utformet i tråd med Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring (NKR), og kvalifikasjonen skal være tilstrekkelig for å utøve yrket."

Fra Fagskoleloven § 4a første avsnitt første setning

"Fagskoleutdanning skal ha et innhold og omfang som tilsvarer inntil to års utdanning på fulltid."

Bestemmelsene om læringsutbytte stiller krav til hvordan læringsutbyttet skal beskrives, og på hvilket nivå kvalifikasjonene skal være. En læringsutbyttebeskrivelse skal beskrive hva en person vet, kan og er i stand til å gjøre som resultat av læringsprosessen som skjer gjennom utdanningen, jf. forskrift om NKR og EQF (Det europeiske rammeverket for kvalifikasjoner) § 2 bokstav c. Utdanningens læringsutbytte er styrende for mange andre sider av utdanningen. Det må være samsvar mellom det overordnede læringsutbyttet og utdanningens navn, omfang, nivå i NKR, faginnhold og struktur, opptakskrav og fagmiljø. Læringsutbyttet skal være på nivå 5 i NKR, jf. fagskoleloven § 4 første avsnitt første setning. Det må derfor vurderes om læringsutbyttebeskrivelsen(e) er i tråd med NKR nivå 5.1 eller 5.2. Søkeren må i søknaden oppgi hvilket nivå i NKR utdanningen ligger på. For utdanninger på 90 studiepoeng, eller utdanninger som bygger videre på andre fagskoleutdanninger uavhengig av omfang, skal søkeren oppgi det nivået som stemmer best overens med utdanningens læringsutbytte. Kravet om utdanningens læringsutbytte, jf. fagskoletilsynsforskriften § 2-1 andre avsnitt, henger tett sammen med kravet i fagskoletilsynsforskriften § 2-1 første avsnitt om samarbeid med yrkesfeltet, og fagskolelovens krav om at utdanningen må gi en kompetanse som kan tas i bruk i arbeidslivet uten ytterligere opplæring, jf. fagskoleloven § 4 første avsnitt andre setning. Det må derfor vurderes om kvalifikasjonen er tilstrekkelig for å utøve yrket, om utdanningen gir en kompetanse som kan tas i bruk i arbeidslivet uten ytterligere opplæring, og om læringsutbyttet er relevant for yrkesfeltet. Læringsutbyttebeskrivelsen må være så fagspesifikk at den gir mening som en overordnet beskrivelse av kompetansen, og den kan ikke ligge for tett på de generelle formuleringene i NKR. Det må også være mulig å vurdere om læringsutbyttet er oppnådd. Hvis fagskolen benytter karakterer som

vurderingsuttrykk, må det være mulig å sette karakterer på studentene som speiler hvor godt de mestrer læringsutbyttet. Det må til slutt vurderes om studentene kan oppnå læringsutbyttet med grunnlag i startkompetansen de kommer inn med (utdanningens opptakskrav). Alle studenter som har fullført og bestått utdanningen, skal minimum ha oppnådd utdanningens overordnede læringsutbytte. Fagskoleutdanning skal ha et innhold og omfang som tilsvarer inntil to års utdanning på fulltid, jf. fagskoleloven § 4 a første avsnitt første setning.

Konklusjon

NOKUTs konklusjon er:

- Kravet om at læringsutbyttet skal være i samsvar med NKR er ikke oppfylt.
- Kravet om at kvalifikasjonen skal være tilstrekkelig for å utøve yrket er oppfylt.
- Kravet om utdanningens omfang er oppfylt.

Dere må sende dokumentasjon til NOKUT på at dere har oppfylt følgende krav

Fagskoletilsynsforskriften § 2-1 andre avsnitt

Dere må sørge for at det overordnede læringsutbyttet viser hvilke aktiviteter studentene får sertifisering i, ettersom dere opplyser om at det skal gjennomføres to sertifiseringer i utdanningen.

Gjengivelse fra dokumentasjonen

Dere oppgir i søknaden at utdanningen gir uttelling i 60 studiepoeng.

Utdanningen har følgende overordnede læringsutbytte:

Kunnskap

Kandidaten:

- har kunnskap om begreper, prosesser og verktøy som anvendes innenfor naturbaserte opplevelsesaktiviteter om hvordan ferdes trygt og sikkert i naturen i alle årstider
- har innsikt i relevant regelverk, standarder, avtaler og krav til kvalitet innenfor bærekraftig bruk og forvaltning av naturen og økoturisme
- har bransjekunnskap og kjennskap til yrkesfeltet når det gjelder risiko- og sikkerhetsvurderinger ved turledelse i ulike typer natur
- kan oppdatere sin yrkesfaglige kunnskap
- forstår opplevelsesnæringens og turlederens betydning i et samfunns- og verdiskapingsperspektiv
- innsikt i risikovurderinger og sikkerhetsmessige aspekter ved å ta gjester på tur, samt vurdere egne ferdigheter i denne sammenheng
- har kunnskap om naturen der han eller hun guider og kjenner til teknikker for å formidle denne

- har kunnskap om god ivaretagelse av og formidlingsteknikker til gjester fra ulike kulturer og bakgrunner

Ferdigheter

Kandidaten:

- kan finne informasjon og fagstoff som er relevant for guidevirksomhet i henhold til kunnskap om bærekraftig naturbruk og kulturpåvirkning
- kan kartlegge en situasjon og identifisere faglige problemstillinger og behov for iverksetting av tiltak for å ivareta deltakeres sikkerhet og trivsel under ferdsel og opphold i ulike natur i alle årstider
- kan anvende faglig kunnskap i formidling og tilrettelegging av deltakeres ferdsel og aktiviteter på turer i naturen
- kan anvende relevante faglige verktøy, materialer, teknikker og uttrykksformer innen ulike sommer- og vinteraktiviteter

Generell kompetanse

Kandidaten:

- kan utføre guidede turer og ferdsel i ulik natur, i tråd med gjeldende lovverk for ferdsel og opphold i natur, standarder for aktiviteter i naturen og bærekraftig naturbruk
- har utviklet en etisk grunnholdning i utøvelsen av guideyrket
- kan utføre aktiviteter i tråd med deltakernes forutsetninger, sikkerhetsvurderinger og bærekraftmålene
- kan inngå i og skape samhandling i deltakergrupper, med kolleger og samarbeidspartnere
- kan utvikle kvalitet, sikkerhetsvurderinger og rutiner i naturbaserte aktiviteter

Vurdering

Dere har laget overordnede læringsutbyttebeskrivelser som er konkrete og stort sett dekkende for utdanningen, bortsett fra på ett punkt: Dere må sørge for at det overordnede læringsutbyttet viser hvilke aktiviteter studentene får sertifisering i, ettersom dere opplyser om at det skal gjennomføres to sertifiseringer i utdanningen. Omfanget av de overordnede læringsutbyttebeskrivelsene er tilstrekkelig, og strukturen er god. Det samlede læringsutbyttet er stort sett i tråd med NKR, og kvalifikasjonen er tilstrekkelig for å utøve yrket. Læringsutbyttebeskrivelsene ligger under de riktige kategoriene (kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse). Samlet sett viser dette at kravene ikke er oppfylt.

Anbefalinger:

Vi anbefaler at dere inkluderer noen flere beskrivelser i det overordnede læringsutbyttet:

- Under "ferdigheter": Beskrivelse(r) om trygg ferdsel, risikoreduserende tiltak, å utøve førstehjelp, redning og varsling utført av guiden.

- Under "generell kompetanse: Beskrivelse(r) om at kandidaten kan gi førstehjelp, utføre redning i aktiviteten og varsle til 113.

Vi anbefaler videre at dere utdyper den første beskrivelsen under "Kunnskap", for eksempel ved at dere spesifiserer ulike risikoer for ulike aktiviteter, og at dere utdyper den fjerde beskrivelsen under "kunnskap", slik at det fremgår hvordan kandidatene kan oppdatere sin yrkesfaglige kunnskap.

Det er tre læringsutbyttebeskrivelser under "Kunnskap" som tar opp risiko og trygghet på tre ulike måter. Vi anbefaler at dere vurderer om det er mulig å komprimere dette noe.

Dersom dere ønsker å endre det overordnede læringsutbyttet for utdanningen må dere sende en endringsmelding til NOKUT, jf. fagskoletilsynsforskriften § 5-1 første avsnitt bokstav e.

2.5 Avtaler, omfang og nivå

Krav fra regelverket

Fra Fagskoleforskriften § 47 fjerde avsnitt

"NOKUT skal påse at fagskoleutdanningen er i tråd med de internasjonale standarder, konvensjoner og avtaler som Norge er forpliktet til å følge."

Kravet er bare relevant dersom det finnes internasjonale standarder, konvensjoner eller avtaler som har betydning for den aktuelle fagskoleutdanningen. Det må vurderes konkret hvorvidt det finnes et internasjonalt regelverk som er av betydning for den enkelte fagskoleutdanning. Det som kreves er at fagskoleutdanningen er "i tråd med" det relevante internasjonale regelverket. En alminnelig språklig forståelse av "i tråd med" tilsier at det sentrale er at fagskoleutdanningen ikke har et innhold som strider mot eller ikke er i samsvar med det internasjonale regelverket. Det må derfor vurderes hvorvidt det er noe ved utdanningen som ikke er forenlig med en internasjonal avtale, konvensjon eller standard.

Konklusjon

Kravet er ikke aktuelt for denne utdanningen.

2.6 Opptakskrav

Krav fra regelverket

Fra Fagskoleforskriften § 7 første avsnitt, fjerde avsnitt første setning og femte avsnitt første setning

"Kvalifisering for opptak (1) Opptak til fagskoleutdanning krever enten relevant fag- eller svennebrev, treårig yrkesfaglig opplæring eller generell studiekompetanse [...], eller tilsvarende realkompetanse. (4) Styret selv kan stille spesielle opptakskrav som er relevante

for fagskoleutdanningen. (5) Styret selv kan i tillegg stille opptakskrav om fullført og bestått fagskoleutdanning til fagskoleutdanninger."

Bestemmelsen stiller krav til hvilke opptakskrav fagskolen kan stille for utdanninger. Fagskoleopptak er regulert i fagskoleloven § 16. Fagskoleforskriften § 7 presiserer fagskolelovens kvalifiseringskrav. Det er presisert i bestemmelsens første avsnitt at opptak til fagskoleutdanning krever enten relevant fag- eller svennebrev, treårig yrkesfaglig opplæring eller generell studiekompetanse, eller tilsvarende realkompetanse. Innenfor disse rammene er det fagskolen selv som bestemmer hvilke opptaksgrunnlag som gjelder for de utdanningene den tilbyr. Dette skal vedtas i forskrift, jf. fagskoleloven § 16 fjerde avsnitt, og skal også stå i studieplanen, jf. fagskoletilsynsforskriften § 2-1 femte avsnitt. I studieplanen er opptakskravet gjerne presisert mer i detalj enn i forskriften. Opptakskravet må oppgi hva som er det generelle opptakskravet til studiet, det vil si for eksempel å oppgi de aktuelle fagbrevene som gir opptak. Videre må opptakskravet ses i sammenheng med utdanningens overordnede læringsutbyttebeskrivelser, innhold og omfang. Det må vurderes om det er realistisk at studentene kan nå det overordnede læringsutbyttet innenfor det oppgitte omfanget (studiepoeng) for utdanningen med opptakskravet som er gitt. Opptakskravet skal også inneholde bestemmelser om realkompetansevurdering i tråd med fagskoleloven § 16 og fagskoleforskriften § 7. Realkompetanse er definert i fagskoleforskriften § 2 bokstav b som "dokumentert kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse tilegnet uavhengig av læringsarena, gjennom formell, ikke-formell og uformell læring". Opptak på grunnlag av realkompetanse forutsetter en tilsvarende kompetanse som det generelle opptakskravet til utdanningen. I utgangspunktet er det kun søkere som er 23 år eller eldre i opptaksåret som kan tas opp på grunnlag av realkompetanse, jf. fagskoleloven § 16 andre avsnitt første setning. Det kan imidlertid gis unntak fra alderskravet for kunsthøgskoleutdanninger, jf. fagskoleforskriften § 8, jf. fagskoleloven § 16 andre avsnitt. Fagskolens styre kan stille spesielle opptakskrav som er relevante for fagskoleutdanningen, jf. fagskoleforskriften § 7 fjerde avsnitt. Det spesielle opptakskravet må være "relevant" for den konkrete utdanningen. Med spesielle opptakskrav menes "krav om bestemte fag, fagbrev, svennebrev, karakterer, poeng, opptaksprøver, arbeidserfaringer, autorisasjoner, sertifiseringer eller andre yrkesgodkjenninger", jf. fagskoleforskriften § 7 fjerde avsnitt andre setning. Listen er uttømmende, og fagskolen har ikke anledning til å stille andre spesielle opptakskrav enn de som er listet opp. Dersom fagskolen har satt spesielle opptakskrav for utdanningen, må det komme tydelig frem hva som kreves av søkerne. Dersom en utdanning har opptaksprøve som spesielt opptakskrav, må fagskolen fastsette hvor stor vekt opptaksprøven skal tillegges, jf. fagskoleforskriften § 18. I henhold til fagskoleforskriften § 7 tredje avsnitt kan realkompetansevurdering ikke foretas for opptak til fagskoleutdanninger der fagskolen har stilt som spesielt opptakskrav at studenten har yrkesgodkjenning, autorisasjon eller sertifisering etter annen lovgivning med grunnlag i fagskoleforskriften § 7 fjerde avsnitt.

Konklusjon

NOKUTs konklusjon er:

- Formelle opptakskrav er i tråd med regelverket.
- Beskrivelse av realkompetansevurdering er i tråd med regelverket.
- Spesielle opptakskrav er ikke i tråd med regelverket.

Dere må sende dokumentasjon til NOKUT på at dere har oppfylt følgende krav:

Fagskoleforskriften § 7 første avsnitt, fjerde avsnitt første setning og femte avsnitt første setning

Dere må fjerne det spesielle opptakskravet. Dersom dere ønsker å teste at studentene har ferdighetene dere mener er relevante for utdanningen, må dere utforme et spesielt opptakskrav som er i tråd med regelverket.

Gjengivelse fra dokumentasjonen

Utdanningen har ifølge søknaden følgende opptakskrav: «relevant fag- eller svennebrev, treårig yrkesfaglig opplæring eller generell studiekompetanse eller tilsvarende realkompetanse», jf. fagskoleforskriften § 7. I forskrift om høyere yrkesfaglig utdanning ved Trøndelag høyere yrkesfagskole § 2-3 første ledd bokstav a står det at opptakskrav til fagskolen er "fullført og bestått videregående opplæring med fagbrev, svennebrev eller vitnemål fra relevant yrkesutdanning. Informasjon om hvilke kompetanser som gir rett til opptak på den enkelte utdanning finnes i de enkelte studieplaner." Det fremgår ikke av søknaden hvilke fag- eller svennebrev som anses som relevante for denne fagskoleutdanningen. I e-post av 1. september 2023 presiserte dere at opptakskravet er fullført og bestått videregående opplæring, og at dere ikke stiller krav til relevant fag- eller svennebrev.

Dere skriver også at søkere med realkompetanse kan tas opp til utdanning: «Søkere som er 23 år eller eldre i opptaksåret, kan tas opp på grunnlag av tilsvarende kompetanse som i a etter gjennomført realkompetansevurdering. Ved opptak med bakgrunn i realkompetanse, må søkeren fremlegge dokumentasjon på realkompetanse tilsvarende de ordinære opptakskravene Forskrift om høyere yrkesfaglig utdanning ved Trøndelag høyere yrkesfagskole».

Dere har i tillegg utformet et spesielt opptakskrav til studiet:

"Søkeren må:

1. være i almen god fysisk form og være i stand til å bære egen sekk og utrustning på turer sommer og vinter
2. kunne kjøre ski i bratt bakke
3. kunne sykle i terreng
4. være svømmedyktig
5. være forberedt på at en vesentlig del av undervisningen foregår ute, i til dels krevende kyst- og fjellklima.

Dokumentasjonen av skikjøring, terrengsykling og svømmedyktighet leveres i form av egenerklæring. Studenter testes i svømmebasseng første uke av studiet. Ved å trene har studenten mulighet for å forbedre prestasjon."

Vurdering

Vi vurderer at opptakskravet er relevant for en fagskoleutdanning innen naturbasert reiseliv, og bestemmelsene om realkompetanse er i tråd med regelverket. Vi vurderer også at det er sammenheng mellom det generelle opptakskravet, utdanningens innhold og arbeidsfeltet

kandidatene skal ut i.

Det spesielle opptakskravet er ikke i tråd med regelverket. Fagskoleforskriften § 7 fjerde ledd gir en uttømmende liste over hvilke spesielle opptakskrav som kan stilles. Det er adgang til å ha opptaksprøve som spesielt opptakskrav, men det avvikende/spesielle opptakskravet dere beskriver er ikke en opptaksprøve.

Dersom dere vil teste at studentene har ferdighetene dere mener er relevante for utdanningen, må dere ha en opptaksprøve som poengberegnes og rangeres i tråd med bestemmelsene i fagskoleforskriften §§ 14-18.

Samlet vurderer viser dette at kravene ikke er oppfylt.

Merknad:

Det vil være mulig å skrive informasjonen om studiet på en slik måte at dere får frem at ferdighetene dere lister opp under beskrivelsen av det spesielle opptakskravet er forkunnskaper som anses som nødvendig, men uten at det er formulert som et spesielt opptakskrav. Dere kan for eksempel skrive at anbefalte forkunnskaper er å være i god nok fysisk form til å gjennomføre aktivitetene dere nevner. En veiledende utstyrsliste til studentene vil også kunne gi forventninger til at studentene skal være mye ute i forskjellige aktiviteter. Da vil dere imidlertid kunne få studenter som ikke kan disse tingene. Det må være mulig også for disse studentene å kunne oppnå utdanningens læringsutbytte. En opptaksprøve vil for eksempel kunne inneholde testing i svømming og "allmenn god fysisk form".

2.7 Politiattest

Krav fra regelverket

Fra Fagskoleloven § 27 første og andre avsnitt

"I utdanninger der studenter kan komme i kontakt med mindreårige som del av klinisk undervisning eller praksisstudier, skal fagskolen kreve at studentene skal legge frem politiattest som omtalt i politiregisterloven § 39 første ledd. Fagskolen kan kreve politiattest ved opptak eller underveis i slike utdanninger. Hvis det er gitt særlige regler om politiattest for bestemte typer arbeid, gjelder disse reglene tilsvarende for studenter som deltar i praksisstudier eller klinisk undervisning."

Ifølge ordlyden har fagskolen en plikt til å kreve politiattest i visse situasjoner. Ordlydsforståelsen støttes av forarbeidene. I vurderingen av om det skal kreves politiattest ved opptak, er det ikke nødvendig at studenten med sikkerhet vil komme i kontakt med mindreårige. I forarbeidene til fagskoleloven er det lagt til grunn at det er tilstrekkelig at det er en mulighet for at studenten, i forbindelse med praksisstudier eller klinisk undervisning, kan komme i kontakt med mindreårige på en slik måte at overgrep kan finne sted. Dersom utdanningen ikke har obligatorisk praksis eller klinisk undervisning, er det ikke adgang til å kreve politiattest ved opptak. Dette gjelder også dersom det

bare er en mulighet for at studenten velger praksisopplæring eller klinisk undervisning i fremtiden. Fagskolen kan imidlertid kreve politiattest fra disse studentene senere i utdanningsløpet dersom de skal delta i praktisk eller klinisk undervisning hvor de vil kunne komme i kontakt med mindreårige på en slik måte at overgrep kan finne sted. Politiattest kan bare brukes dersom den bidrar til å øke tilliten til at mindreårige tas hånd om av skikkede personer, jf. politiregisterloven § 37 første avsnitt nr. 4. Det er i forarbeidene til fagskoleloven lagt til grunn at i utdanninger der en student kan komme i kontakt med utviklingshemmede eller andre sårbare grupper, vil vedkommende også kunne komme i kontakt med mindreårige. I forarbeidene til fagskoleloven går det fram at man med "praksisstudier" legger Universitets- og høgskolerådets definisjon til grunn: studier som "kjennetegnes av at studenten for en tidsbestemt periode befinner seg i en situasjon hvor han eller hun skal arbeide omtrent som en yrkesutøver. Kravene til oppgaver, omfang og utførelse vil være ulike avhengig av hvor i studieløpet studenten befinner seg. Situasjonen er som oftest kjennetegnet av at praksisstudiene gjennomføres utenfor utdanningsinstitusjonens egen ramme, og at en fagperson på praksisstedet er veileder".

Konklusjon

Kravet er ikke aktuelt for denne utdanningen.

2.8 Skikkethetsvurdering

Krav fra regelverket

Fra Fagskoleforskriften § 27 første og andre avsnitt

"Skikkethetsvurdering skal foregå ved alle utdanninger der studenten kan utgjøre en fare, jf. § 26. [...] Ved akkreditering av fagskoleutdanning skal det vurderes om fagskolen skal foreta skikkethetsvurderinger for den aktuelle fagskoleutdanningen."

Fra Fagskoleforskriften § 26

"En skikkethetsvurdering skal avdekke om studenten har de nødvendige forutsetningene for å kunne utøve yrket. En student som i utdanningen eller i fremtidig yrkesutøvelse kan utgjøre fare for liv, fysisk og/eller psykisk helse, rettigheter og sikkerhet til barn, unge eller voksne i sårbare situasjoner, er ikke skikket for yrket."

Det følger av fagskoleforskriften § 27 andre avsnitt at det ved akkreditering av utdanning skal vurderes om fagskolen skal foreta skikkethetsvurderinger for den aktuelle fagskoleutdanningen. Formålet med en skikkethetsvurdering er å avdekke om studentene har de nødvendige forutsetningene for å kunne utøve yrket, jf. fagskoleforskriften § 26 første setning. Skikkethetsvurderinger skal foregå ved alle utdanninger der studenten kan utgjøre en fare, jf. § 26, jf. § 27 første avsnitt første setning. I utdanninger der studentene er i kontakt med barn, unge eller voksne i sårbare posisjoner, og kan utsette deres liv, fysiske og/eller psykiske helse, rettigheter og sikkerhet for fare skal det dermed foretas skikkethetsvurderinger, jf. § 26, jf. § 27. Sårbare situasjoner kan være hvis studenter har ansvar eller omsorg for et individ, og der det kan oppstå et tillitsforhold. Dette kan for eksempel være dersom studenter skal møte sårbare individer som en del

av arbeidsoppgavene i praksis eller klinisk undervisning. Et annet eksempel er dersom studentene er avhengig av hverandre og sårbare i læringssituasjonen eller yrkesutførelsen, blant annet som kollegaer. Dersom studenter kan utgjøre en slik fare, må det foretas skikkethetsvurdering, jf. § 27 første avsnitt første setning. Det er fagskolens ansvar å legge utdanningene til rette for at vurderingen av om en student er skikket for yrket, kan foretas innenfor rammene av utdanningen. Læringsformene må dermed være egnet til å avdekke studentenes skikkethet. Det er kun utdanninger definert i § 27, jf. § 26 som kan underlegges en egen skikkethetsvurdering.

Konklusjon

Kravet er ikke aktuelt for denne utdanningen.

2.9 Fagmiljø

2.9.1 Fagmiljø – kravene dere selv har fastsatt

Krav fra regelverket

Fra Fagskoletilsynsforskriften § 2-3 tredje avsnitt

"Fagskolen skal fastsette egne krav til fagmiljøets størrelse, kompetanse og sammensetning"

Fagmiljø er definert i fagskoletilsynsforskriften § 1-2 bokstav a som "de som regelmessig og direkte bidrar til å gjennomføre, organisere eller utvikle utdanningen eller fagområdet". Det følger av fagskoletilsynsforskriften § 2-3 tredje avsnitt at fagskolen skal fastsette egne krav til fagmiljøets størrelse, kompetanse og sammensetning. Fagskolen må fastsette egne fagspesifikke krav til hvilket fagmiljø den enkelte utdanning skal ha. Dette gjelder også krav til rollene som faglig og utdanningsfaglig ansvarlig. De kravene fagskolen selv fastsetter, må oppfylle kravet i fagskoletilsynsforskriften § 2-3 første og andre avsnitt, jf. kapitlet «Fagmiljø – de som er ansatt eller planlagt ansatt». Det betyr at kravene må sikre at fagmiljøets størrelse og kompetanse står i forhold til antallet studenter og utdanningens innhold og egenart. Kravene må også sikre at det i fagmiljøet finnes personer med utdanning minst på fagskolenivå, utdanningsfaglig kompetanse og oppdatert yrkeserfaring. Fagskolen må stille krav til utdanning for faglig ansvarlig som er relevant for utdanningens innhold og egenart. Videre må fagskolen stille krav til utdanningsfaglig utdanning for utdanningsfaglig ansvarlig. Vi viser for øvrig til utdypingen av disse kravene til fagmiljøet under kapitlet «Fagmiljø – de som er ansatt eller planlagt ansatt».

Konklusjon

NOKUTs konklusjon er:

- Kravene dere stiller til den utdanningsfaglig ansvarlige er i samsvar med kravet i fagskoletilsynsforskriften.
- Kravene dere stiller til fagmiljøets størrelse er i samsvar med kravet i fagskoletilsynsforskriften.

- Kravene dere stiller til den faglig ansvarlige er ikke i samsvar med kravet i fagskoletilsynsforskriften.
- Kravene dere stiller til fagmiljøets kompetanse og sammensetning er ikke i samsvar med kravet i fagskoletilsynsforskriften.

Dere må sende dokumentasjon til NOKUT på at dere har oppfylt følgende krav:

Fagskoletilsynsforskriften § 2-3 tredje avsnitt

- Dere må angi konkret hvilke fagområder som er relevante for utdanningen til den faglig ansvarlige, og helst gi eksempler på relevante utdanninger innenfor disse fagområdene.
- Dere må spesifisere fagfeltet eller gi eksempler på relevante utdanninger for fagmiljøet.
- Dere må klargjøre hva som utgjør oppdatert yrkeserfaring for faglig ansvarlig eller en annen i fagmiljøet, herunder hvor ny yrkeserfaringen må være for at den skal være oppdatert. Dere må videre beskrive hva som utgjør relevant yrkespraksis for utdanningen.

Gjengivelse fra dokumentasjonen

Vi viser til kravspesifikasjonen for fagmiljøet (dokumentet som viser hvilke krav fagskolen har fastsatt). Vi vil under "Vurdering" gjengi det som har vært utslagsgivende for vurderingen.

Vurdering

Faglig ansvarlig

Vi vurderer at kravene dere har stilt til faglig ansvarlig ikke oppfyller kravene i regelverket. Dere stiller krav om at faglig ansvarlig har formell utdanning minst på samme nivå som det undervises i, innen det aktuelle fagområdet eller nærliggende fagområder. Dere må imidlertid angi konkret hvilke fagområder dere sikter til med dette, og helst gi eksempler på relevante utdanninger innenfor disse fagområdene. Vi kan ikke vurdere om kravene dere stiller til faglig ansvarlig sin utdanningsbakgrunn er relevant for utdanningens innhold og egenart, da utdanningsbakgrunnen ikke er spesifisert.

Dere stiller videre krav til relevant og oppdatert yrkeserfaring, herunder "koordineringserfaring med god forståelse for sammenhengene mellom emner og temaer som utdanningen omfatter".

Fagskoletilsynsforskriften stiller krav om at minst en person i fagmiljøet må ha oppdatert yrkeserfaring. Kravet kan knyttes til faglig ansvarlig i kravspesifikasjonen, men kan også knyttes til andre roller i fagmiljøet. Uavhengig av hvilke av rollene i kravspesifikasjonen dere knytter kravet til, må dere spesifisere hva slags yrkeserfaring som vil være relevant for denne utdanningen, og hvor ny yrkeserfaringen må være for at den skal være oppdatert.

Utdanningsfaglig ansvarlig

Vi vurderer at de kravene dere har stilt til utdanningsfaglig ansvarlig oppfyller kravene i regelverket. Dere stiller krav om at utdanningsfaglig ansvarlig har praktisk-pedagogisk utdanning. Vi vurderer at denne bakgrunnen tilfredsstiller kravet om utdanningsfaglig utdanning rettet mot læring minst på nivå med videregående opplæring.

Fagmiljøets kompetanse og sammensetning

Vi vurderer at de kravene dere har stilt til fagmiljøets utdanning ikke er i tråd med kravene i regelverket. Dere oppgir at faglærere skal ha utdanning på minimum bachelornivå innen det aktuelle fagområdet og/eller annen relevant og oppdatert langvarig yrkeserfaring, samt digital kompetanse relevant for utdanningen. Dette sikrer at det er minst én person i fagmiljøet som har relevant utdanning på minst fagskolenivå. Dere må imidlertid angi konkret hvilke(t) fagområde(r) dere sikter til, og helst gi eksempler på relevante utdanninger innenfor disse fagområdene.

Fagmiljøets størrelse

Fagmiljøets størrelse står i forhold til innholdet og egenarten til denne utdanningen. Vi vurderer at kravet deres om antall årsverk og fagpersoner knyttet til utdanningen er tilstrekkelig for den studentmassen som dere planlegger å ta opp. Dere krever at det skal være 1,68 årsverk av fagpersoner for en studentmasse på 20 personer.

2.9.2 Fagmiljø – de som er ansatt eller planlagt ansatt

Krav fra regelverket

Fra Fagskoletilsynsforskriften § 2-3 første og andre avsnitt

"Fagmiljøets størrelse og kompetanse skal stå i forhold til antallet studenter og utdanningens innhold og egenart. I fagmiljøet skal det finnes personer med utdanning minst på fagskolenivå, utdanningsfaglig kompetanse og oppdatert yrkeserfaring. Utdanningen skal ha en a. faglig ansvarlig som har ansvar for utviklingen og gjennomføringen av utdanningen. Den faglig ansvarlige skal ha utdanning som er relevant for utdanningens innhold og egenart, og være ansatt i minst 50 prosent stilling ved fagskolen. b. utdanningsfaglig ansvarlig med utdanningsfaglig utdanning som har ansvar for å legge til rette for studentenes læring."

Fagmiljø er definert i fagskoletilsynsforskriften § 1-2 bokstav a som "de som regelmessig og direkte bidrar til å gjennomføre, organisere eller utvikle utdanningen eller fagområdet". Fagmiljøet kan bestå av fast ansatte, midlertidige ansatte og timelærere, og de ansatte kan være i heltids- eller deltidsstillinger. Fagskoletilsynsforskriften § 2-3 første avsnitt første setning beskriver et overordnet krav om at fagmiljøets størrelse og kompetanse skal stå i forhold til utdanningens innhold og egenart og til hvor mange studenter som til enhver tid tar utdanningen. Det er ikke stilt noen absolutte krav til hvor mange personer som må være del av fagmiljøet. Det sentrale er at fagmiljøet må bestå av nok personer til at det er mulig å gjennomføre alle aktivitetene knyttet til planlegging, undervisning, tilbakemelding, vurdering og liknende. Hvor mange personer som trengs, vil i stor grad avhenge av hvor mange studenter som tar utdanningen. Fagmiljøets størrelse bør også være robust nok til å tåle endringer som for eksempel uventet fravær. Det stilles konkrete krav til hva slags kompetanse personer i fagmiljøet skal ha. Kompetansekravene gjelder for det samlede fagmiljøet. Hvilken kompetanse som skal finnes i et konkret fagmiljø, krever en konkret vurdering av blant annet den enkelte utdanningens faginnhold og undervisningsform. Fagmiljøet må ha rett faglig kompetanse til å kunne gjennomføre opplæring og vurdering i tråd med studieplanen. Utdanningsformen vil kunne påvirke hvilken kompetanse som er nødvendig i fagmiljøet. Også sammensetningen av studentene,

og studentenes startkompetanse, vil kunne påvirke hva som kreves av fagmiljøet. I tillegg til det overordnede kravet, er det også et krav i bestemmelsens første avsnitt andre setning om at det finnes noen i fagmiljøet med relevant utdanning minst på fagskolenivå, relevant utdanningsfaglig kompetanse, jf. § 1-2 bokstav b, og oppdatert relevant yrkeserfaring. Disse kravene er relative og må stå i forhold til utdanningens type og målgruppe. Utdanningsfaglig ansvarlig: Kravet i § 2-3 andre avsnitt bokstav b er at den utdanningsfaglige ansvarlige har "utdanningsfaglig utdanning". Med utdanningsfaglig utdanning menes pedagogisk utdanning. Det forutsettes at det trengs utdanningsfaglig utdanning rettet mot læring minst på nivå med videregående opplæring. Kravet er følgelig strengere enn hva som følger av definisjonen av "utdanningsfaglig kompetanse" i fagskoletilsynsforskriften § 1-2. Det er ikke tilstrekkelig med bare utdanningsfaglig kompetanse fra relevant undervisningsarbeid eller lignende. Det er tilstrekkelig at den utdanningsfaglige ansvarlige har en "generell" pedagogisk utdanning, og det kreves derfor ikke at personens utdanning er tilpasset undervisningsformen på den aktuelle utdanningen i form av stedbasert eller nettbasert utdanning. Det er tilstrekkelig at noen i fagmiljøet har kompetanse knyttet til undervisningsformen, jf. fagskoletilsynsforskriften § 2-3 første avsnitt. Én person kan fylle rollen som utdanningsfaglig ansvarlig for flere utdanninger. Det krever imidlertid at hen har tilstrekkelig kapasitet til å legge til rette for studentenes læring for alle utdanningene. Det kreves ikke at den utdanningsfaglig ansvarlige har undervisningsoppgaver i utdanningene hen er ansvarlig for, men det vil som regel være en fordel for fagskolen. Faglig ansvarlig: Det stilles krav til at utdanningens faglig ansvarlige skal ha en utdanning som er relevant for den aktuelle fagskoleutdanningen. Den som er ansatt i stillingen må både oppfylle kravet fagskolen har satt i kravspesifikasjonen og kravene i fagskoletilsynsforskriften § 2-3 andre avsnitt bokstav a. Personen som har rollen som faglig ansvarlig skal være ansatt ved fagskolen i minst 50 prosent stilling på søknadstidspunktet. Dette er begrunnet i at fagskolens styre og ledelse skal ha arbeidsrettslig styring over den faglig ansvarlige. Den faglig ansvarlige må ha kompetanse til å hente inn og kvalitetssikre bidrag fra fagmiljøet og/eller samarbeidsaktørene, slik at hen kan sikre at utdanningen utvikles og gjennomføres på en måte som er egnet til at studentene kan oppnå læringsutbyttet. Én person kan fylle rollen som faglig ansvarlig for flere utdanninger. Det krever imidlertid at hen har tilstrekkelig kapasitet til å utføre oppgavene og ivareta ansvaret som følger med rollen for alle utdanningene.

Konklusjon

NOKUTs konklusjon er:

- Den faglig ansvarliges ansettelsesforhold er i samsvar med kravet i fagskoletilsynsforskriften.
- Den faglig ansvarliges utdanning er i samsvar med kravet i fagskoletilsynsforskriften.
- Fagmiljøets kompetanse og sammensetning er i samsvar med kravet i fagskoletilsynsforskriften.
- Fagmiljøets størrelse er i samsvar med kravet i fagskoletilsynsforskriften.
- Vi vurderer ikke om den utdanningsfaglig ansvarlige eller fagmiljøet som helhet oppfyller kravene til kompetanse fordi dere ikke har avklart alle de som dere skal ansette.

Gjengivelse fra dokumentasjonen

Vi viser til dokumentet med tabell med oversikt over det planlagte fagmiljøet. Vi vil under "Vurdering" gjengi det som har vært utslagsgivende for vurderingen.

Vurdering

Kompetansen sett opp mot utdanningens innhold

Det finnes personer i fagmiljøet med relevant utdanning innen guiding/friluftsliv, som adventure guide, reiseliv, adventure tourism certificate, Nortind skiveileder, Nortind tindeveileder, ski, redning, skred, kajakk og friluftsliv. Det er også relevant og oppdatert yrkeserfaring i fagmiljøet.

Faglig ansvarlig

Vi vurderer at den faglig ansvarlige har relevant utdanning. Vedkommende har utdanning som allmennlærer, og i administrasjons- og organisasjonsvitenskap. Den faglig ansvarlige er ansatt i 52 prosent stilling, og vi vurderer derfor at minstekravet til stillingsprosent for den faglig ansvarlige (50 % stilling) er oppfylt. Vedkommende har yrkeserfaring som koordinator og emneansvarlig for fagskoleutdanningen Opplevelsesbasert reiseliv.

Fagmiljøets størrelse

Vi vurderer at størrelsen på det planlagte fagmiljøet står i forhold til antallet studenter.

2.10 Sensorer og praksisveiledere

2.10.1 Praksisveiledernes kompetanse

Krav fra regelverket

Fra Fagskoletilsynsforskriften § 2-4

"Eksterne praksisveiledere skal ha kompetanse til å veilede og vurdere studentene i praksis."

Dette kravet er bare relevant for utdanninger med praksis, og stiller krav til de eksterne praksisveiledere. Interne praksisveiledere er en del av fagskolens fagmiljø og dekkes av kravene i fagskoletilsynsforskriften § 2-3. Med "ekstern praksisveileder" forstås den veilederen studenten har på arbeidsplassen der studentene har sin praksis. Praksisveilederen skal kunne veilede studentene slik at de oppnår læringsutbyttet for utdanningen. For å kunne oppnå dette formålet, må praksisveilederen kjenne læringsutbyttebeskrivelsen for den konkrete utdanningen og praksisen. Praksisveilederen skal vurdere studentenes kompetanse, og må derfor ha kompetanse i å vurdere, kjenne fagskolens vurderingskriterier, og forstå karakterskalaen og hva som er godt nok for å bestå praksis.

Konklusjon

NOKUTs konklusjon er:

- Kravet er oppfylt.

Gjengivelse fra dokumentasjonen

Dere skriver at utdanningen inneholder praksis, og det går fram av søknadsdokumentasjonen at de eksterne praksisveilederne må ha følgende kompetanse: «Formell utdanning minst på samme nivå som aktuelle fagområder og/eller langvarig yrkespraksis».

Dere oppgir ikke hvilke krav dere stiller til praksisveiledernes kompetanse i å vurdere studentens læringsutbytte og kjenne fagskolens vurderingskriterier.

Vurdering

Vi vurderer at kravene dere stiller til praksisveiledernes kompetanse er relevant, da dere stiller krav om formell utdanning minst på samme nivå som aktuelle fagområder og/eller langvarig yrkespraksis. Vi viser imidlertid til vår vurdering under "Fagmiljø - kravene dere selv har fastsatt", hvor det går frem at dere må spesifisere fagfeltet eller gi eksempler på relevante utdanninger for fagmiljøet, og spesifisere hva som utgjør relevant yrkespraksis for utdanningen.

Vi forutsetter at fagskolen sikrer at praksisveilederne har tilstrekkelig kompetanse til å veilede studentene slik at de kan oppnå læringsutbyttet. Det er fagskolens ansvar å sørge for at de eksterne praksisveilederne har rett kompetanse. Det kan sikres for eksempel gjennom kurs eller veiledningsmateriale til de som skal være veiledere.

2.10.2 Sensorenes kompetanse

Krav fra regelverket

Fra Fagskoletilsynsforskriften § 2-5

"Sensorene skal ha kompetanse til å vurdere om studenten har oppnådd læringsutbyttet for emnet eller utdanningen."

Sensorene skal ha en kompetanse som gjør det mulig å vurdere hvorvidt studenten har oppnådd læringsutbyttet for emnet eller utdanningen. Studentenes kunnskap, ferdigheter og kompetanse må bli prøvd på en upartisk og faglig betryggende måte, og vurderingen skal sikre det faglige nivået ved den aktuelle utdanningen, jf. fagskoleloven § 21 første avsnitt. Det er ikke et krav at sensorene må være eksterne, men fagskoleloven krever enten en ekstern evaluering av vurderingen eller vurderingsordningene, jf. fagskoleloven § 21 første avsnitt siste setning. Hvilken kompetanse sensorene skal ha må vurderes opp mot de oppgavene sensoren skal ha. Det betyr at det kan være forskjell på om sensuren gjelder et enkelt emne eller utdanningen som helhet. For å kunne vurdere om studentene har oppnådd læringsutbyttet må sensorene ha god kjennskap til læringsutbyttebeskrivelsene. Sensoren må videre ha oppdatert fagkunnskap, og kunnskap og kompetanse om yrkesfeltet tilpasset det sensoroppdraget hen skal utføre.

Konklusjon

NOKUTs konklusjon er:

- Kravet er oppfylt.

Gjengivelse fra dokumentasjonen

Vi viser til kravspesifikasjonen for fagmiljøet og sensorer. Vi vil under "Vurdering" gjengi det som har vært utslagsgivende for vurderingen.

Vurdering

Vi vurderer at kravene dere stiller til sensorenes kompetanse er relevant. Dere krever blant annet formell utdanning på minimum bachelor innen det aktuelle fagområdet og/eller annen relevant og oppdatert langvarig yrkeserfaring. Vi viser imidlertid til vår vurdering under "Fagmiljø - kravene dere selv har fastsatt", hvor det går frem at dere må spesifisere fagfeltet eller gi eksempler på relevante utdanninger for fagmiljøet, og spesifisere hva som utgjør relevant yrkespraksis for utdanningen.

Anbefaling

Vi anbefaler at sensorene må gjennomføre opplæringskurs eller lignende, som sikrer at de har vurderingskompetanse.

Vedlegg: Sakkyndige

NOKUT skal vurdere om søknaden oppfyller kravene til akkreditering av fagskoleutdanning, jf. fagskoleloven med forskrifter.

NOKUT oppnevner sakkyndige som skal vurdere kravene i samarbeid med NOKUTs saksbehandlere, og har stilt krav til de sakkyndiges kompetanse, jf. fagskoletilsynsforskriften § 5-3 første og andre avsnitt.

Til vurderingen av denne søknaden har NOKUT oppnevnt et sakkyndig panel med disse medlemmene:

Randi Frellumstad

Lektor og fagleder Randi Frellumstad er utdannet siviløkonom fra Handelshøyskolen BI, cand. philol. Fra UiO og har praktisk-pedagogisk utdanning fra Høyskolen i Buskerud. Hun har jobbet som økonomisjef i Tjøme kommune fra 1988 og på Sogn videregående skole fra 1991 til 1994. Etter en periode som student ved UiO begynte hun som lærer ved Østerås skole (ungdomsskole), og deretter en periode som prosjektleder i Destinasjon Geilo, der oppgaven var å legge til rette for høyere desentralisert utdanning. Dette ble igjen avløst av utviklingsoppgaver knyttet til reiseliv for Buskerud fylkeskommune, og gikk veien tilbake til undervisning. Det ble 13 år som lektor på Norges Toppidrettsgymnas på Geilo, der det gis et tilrettelagt tilbud om videregående opplæring kombinert med toppidrettssatsing. Frellumstad har siden 2021 jobbet som lektor og fagleder ved fagskolen i Viken, studiested Geilo, og har ansvar for reiselivsfagene. Emnene det undervises i finnes i liten grad på tilsvarende nivå noe annet sted, og det har blitt utviklet nye fagtilbud i perioden. Hun har tidligere vært sakkyndig for NOKUT.

Ingrid Marie Aarre

Aarre er faglært blomsterdekoratør og har en høyere fagskolegrad i botanisk design og ledelse fra Norges grønne fagskole - VEA (2021). Som fagskolestudent var hun studentrepresentant og ble valgt som leder i studentforum begge årene. Hun var også studentrepresentant i fagskolestyret i samme periode. Som del av styrevervet og som studentforumleder har hun jobbet tett med kvalitetsarbeidet ved fagskolen. Hun har også lest mange studieplaner i forbindelse med fagskolens arbeid med akkreditering på egen fullmakt. Hun har også vært sekretær for fagutvalg for kunsthistorie ved UiO. Siden 2021 har Aarre vært hovedstyremedlem i Organisasjonen for norske fagskolestudenter (ONF), og hun har vært nestleder i ONF siden 2023. Hun har tidligere vært sakkyndig for NOKUT.

Sissel Isachsen

Sissel er førstelektor ved OsloMet, institutt for estetiske fag, hvor hun foreleser, underviser og er programansvarlig for 2. og 3. studieår i bachelorstudiet Kunst og design, mote og produksjon og veileder i masterprogrammet for mote og samfunn. Hun har mesterbrev i kjole og draktsyerfaget og er selvstendig næringsdrivende med firmaet Atelier Syco. I tillegg har hun faglærerutdanning og

hovedfag i forming. Som førstelektorarbeid bygget hun et nettverk mellom universiteter og næringslivet knyttet til etterspurt kompetanse i markedet, og bygget opp avtaler om praksisplasser for studenter i bachelorstudiet. Av administrativ erfaring har hun vært assisterende rektor hos moteskolen ESMOD. Sissel er medlem av styret i OsloMet fakultetsråd for teknologi, kunst og design. Hun har bidratt til utvikling av rammeplaner for yrkesfaglærerutdanning, og utviklet program- og emneplaner ved Estetiske fag i 26 år. Hun har også vært styremedlem i håndverksbedriftenes landsforening og publisert fem bøker innenfor sitt fagområde.

Kristine Langaas

Kristine er utdannet sykepleier med videreutdanning i anestesi og har en master i Avansert Klinisk sykepleie fra 2013 ved NTNU avdeling Gjøvik. Kristine har arbeidet ved Sykehuset i Vestfold fra 1999-2016. Hun tok videreutdanning i Kosmetisk dermatologisk sykepleie ved Universitetet i Sørøst-Norge (USN) Drammen 2016/2017. Kristine har etter dette blant annet jobbet som fagansvarlig sykepleier i emnet Dermatologi, som en del av studiet Kosmetisk dermatologisk sykepleie ved USN, Drammen skoleåret 2019/2020. Hun har også vært sensor innen samme videreutdanning ved USN. Kristine driver nå egen Hud- og Laserklinikk tilknyttet et medisinsk senter, hvor hun sammen med en annen sykepleier arbeider med blant annet hudpleie, laserbehandling av uønsket hårvekst og tatoveringsfjerning. Kristine er kurset i «Laser and light» ved University of Manchester, England.

I tillegg har NOKUT innhentet en uttalelse fra en sakkyndig fagperson:

Vegard Vereide

Vereide har bakgrunn fra master i idrettsvitenskap fra Norges Idrettshøgskole (NIH) og tindeveglederstudiet ved Nortind/NIH. Gjennom sin jobb som underviser har han arbeidet med naturbasert turisme og naturguiding siden 2005 ved høgskolen. Han har vært programansvarlig for friluftsliv siden 2012 og vært med på å starte bacheloren Natur- og opplevingsbasert turisme høsten 2017. Vereide satt i referansegruppa til studieplangruppa og har vært emnekoordinator for flere av modulene. Han har også erfaring med studieplanoppbygging fra bachelor i friluftsliv og studiet Outdoor Education and Nordic Friluftsliv. Innenfor forskning og utvikling kan han vise til fagfellevurderte arbeid om læring av beslutningsprosesser i skredutsatte omgivelser og ledelse og læring i friluftsliv. Parallelt med jobben som høgskolelektor har Vereide fortsatt med å være aktiv i praksisfeltet. Han har vært daglig leder for guidefirmaet Olden Aktiv AS (1997–2006). Firmaet arrangerte brevandring på Briksdalsbreen for turister. Han har også deltatt i oppstarten av Fjellsportfestivalen/Bratt moro, som er et eventselskap i Sogndal. Gjennom sitt enkeltpersonsforetak har han de senere årene jobbet for firmaene Norgesguidene og Bre og Fjell, primært med guidede topturer på ski og snøskredkurs.

DRAMMENSVEIEN 288 | POSTBOKS 578,1327 LYSAKER | T: 21 02 18 00 | [NOKUT.NO](https://nokut.no)